

Pieterskerk Leiden zoekt jong orgeltalent: 'Laat ze maar komen met ideeën'

Erna Straatsma
Gisteren om 15:29
Leiden

De Pieterskerk Leiden gaat op zoek naar jong orgeltalent. Kandidaten maken kans op masterclasses van Leon Berben en een tweejarige aanstelling als 'junior organist in residence'.

Na de zomer kunnen organisten zich pas aanmelden, maar er hebben zich een week na de bekendmaking al enkele kandidaten aangediend. „We krijgen mails uit Duitsland”, zegt Pieterskerk-directeur Frieke Hurkmans opgetogen. „De orgelwereld is klein. Er zullen zich geen tientallen jongeren melden, maar als het er tien worden, zou dat heel mooi zijn.”

(tekst loopt door onder foto)

Dat de Pieterskerk in het bezit is van het bijzondere, zeventiende-eeuwse, Van Hagerbeerorgel speelt ongetwijfeld mee. Het is het enige nog bestaande Hollandse stadsorgel met een middentoonstemming, een uniek instrument dus. Daarnaast bezit de Pieterskerk nog een tweede orgel, het Thomas Hillorgel, dat minder bijzonder is.

Secularisatie

Hurkmans wil met de masterclasses en de tijdelijke aanstelling bereiken dat orgelmuziek populairder wordt onder jongeren. „Orgels en nieuw publiek aantrekken, dat is heel erg ingewikkeld. Het orgel is een prachtig instrument, maar door de secularisatie is er nog maar een heel kleine groep die orgelmuziek hoort. Wij doen hier altijd ons best om zo veel mogelijk orgelmuziek te spelen, ook bij congressen bijvoorbeeld, maar bij orgelconcerten zie je alleen ouderen. Het zijn allemaal vijftigplussers. En eerlijk gezegd zijn ze meestal tien of twintig jaar ouder dan vijftig. Dus de markt voor orgelmuziek is een niche.”

Restauratie

Er is bij de masterclasses plek voor zo'n drie tot vijf jonge organisten, in de leeftijd van 18 tot 30 jaar, die twee keer drie dagen les krijgen, onder meer van Leon Berben en Frieke Hurkmans. Berben neemt de artistieke begeleiding voor zijn rekening, Hurkmans vertelt de kandidaten over het (dure) onderhoud en beheer van het Van Hagerbeerorgel. „Dat is dan weer mijn expertise”, zegt de vrouw die al weer druk bezig is met de voorbereidingen voor een nieuwe restauratie van het stadsorgel. [De frontpijpen zijn aan het verzakken en de](#)

[daarachter liggende luchtpijpen \(zogenoeten 'conducten'\) zijn ook aan vervanging toe.](#) De kosten van de hele operatie zijn niet gering: zo'n drie tot vier ton. „Onfatsoenlijk veel geld”, noemt Hurkmans het. „Via subsidies probeer ik dat geld binnen te halen.”

Geschiedenis

Daarnaast vindt Hurkmans het ook belangrijk dat de jonge organisten het een en ander opsteken over de geschiedenis van het Leidse stadsorgel. „We nemen ze mee naar het stadsarchief en ze krijgen historische colleges van onze conservator. Orgelbouwers vertellen over het onderhoud.”

(tekst loopt door onder foto)

Van de jonge kandidaten wordt op hun beurt verlangd dat ze met spannende ideeën komen, die kunnen bijdragen aan een verjonging van het orgelpubliek. „Dat mag van alles zijn. Van crossovers met andere muziekgenres tot andere plannen. Laat maar komen. Al moet het wel uitvoerbaar zijn binnen ons budget. We hebben geen 40.000 euro tot onze beschikking, moet ik er eerlijkheidshalve bij zeggen.”

Buitenland

De eerste sessie staat gepland voor november, de tweede sessie volgt in maart 2023. Tegen het einde van het lesprogramma kiest een jury bestaande uit Berben, Hurkmans en Jan Verschuren (organist van de Leidse universiteit en de Leidse Hartebrugkerk) wie zich in 2023 en 2024 'junior organist in residence' van de Leidse Pieterskerk mag noemen. „Die organist kan best in het buitenland wonen”, zegt Hurkmans. „In de praktijk komt het er op neer dat we zo'n dertig uur per jaar aan orgelmuziek op ons programma hebben staan. Het is een freelancefunctie, de organist krijgt een vergoeding per optreden.”

In 2024 wil de Pieterskerk opnieuw masterclasses organiseren, die voor 2025 en 2026 een nieuwe jonge organist in residence moeten opleveren. „Op deze manier hopen we iedere keer met een frisse blik naar onze orgels te kunnen kijken.”

Bron: Leidsch Dagblad, 16 juni 2022.